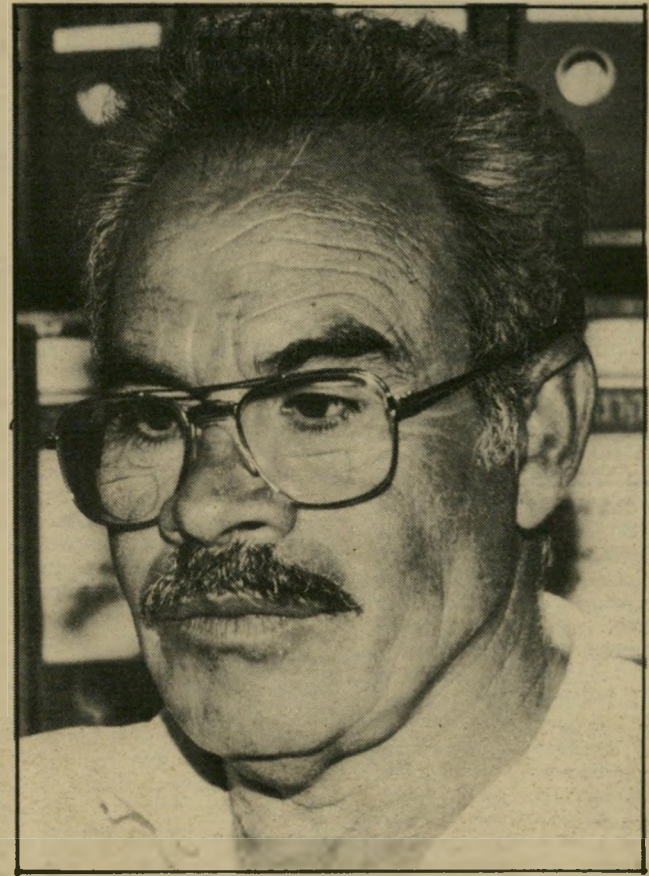

בלי הדמיה

ההשתלה והרצאה

השתלת הלב נבנית חולים הרסה עניינם קוממה אותי. נאמא לי לראות את שרת הבריאות. שושנה ארי בלי-אלמוזלינו, המכניסה לרפואה את הסינגנון של מיגרשי הכדורגל-שלי שבת. בעיניי, הרפואה היא עניין מקר רש, המחייב את כולנו להתנהג אליו

מושתל עובדיה מצרי כח אחד וטינונו

בצורה רצינית, ובמיוחד אל המטופי לים. המשמעות של שמירת סודיותה טיפולים היא לא רק שמירת החוק היבש, היא חלק בלתי-נפרד מהמסורת האנושית, והמסורת היהודית בכללה. שרת הבריאות רגילה לנשיקות. זכורת נשיקותיה לחבריה כנסת בעת התמונה. תמונתה ככל העיתונות, כאשר היא מתנשקת עם הד"ר יגאל קם בבית החולים רמב"ם אף הן זכר ורת. השבוע מלאו כל העיתונים בתי מונות יריבדי של שרת הבריאות עם אביו של המושתל, דוד מצרי, ורעייתו לאה. איני מדבר על חוסר טעם וחוסר פרומציה של העיתונות. העיתונאים מחפשים נספחים.

אין לי טענות גם לגבי התנהגות מישפחתו של המושתל, עובדיה מצרי. כל אדם מתנהג לפי סינגנונו. אך משרת הבריאות הרישית הן אחרות. מחובתה של שרת הבריאות לדעת, ואם אינה יודעת — ללמוד — את כללי האתיקה הרפואית. ולנסות לנהוג על-פיה. איחולי "חיים ארוכים למושי תליה" לפני מצלמות הטלוויזיה והי מקרופונים של תחנות הרדיו אינם נראים לי. נדמה לי ששרת הבריאות

מושתל הראשון היה לואיס ואשקנסי קי. מייד אחרי ההשתלה הראשונה הצ" טרפו כמה עשרות מדינות למועדון משתללי-הלבבות. גם במדינת ישראל, ב"1968, נבנית חולים ב"ליוסון. הושתל לב על-ידי צוותו של הפרופ' מוריס לוי ליצחק סולם. שנפטר כעבור 18 יום מהניתוח, בלא שהתעורר כלל. מתחילת ההשתלות בכל העולם, רוב החולים מתו מייד לאחר הניתוח. לפני הרופאים עמדו כמה בעיות: דחייה של הלב המושתל, ויהומים, ובעיות כלליות שצצו אחרי ניתוח כה גדול.

לאט-לאט הצליחו להתגבר על בעי יות הויהומים ודחיית הלב. במיוחד בעי שור האחרון, כאשר התחילו להשתמש בתרופה ציקלוספורין. המונעת דחיית הניתוח הפך שיגרת, ואין בו משהו יוצא דופן. עד כה נעשו בכל העולם כמה אלפי ניתוחים. שיעור ההצלחה הוא יותר מ 50% מבין המושתלים, החיים עד חמש שנים ויותר אחרי ההשתלה. בארץ, ב"1978, שוב נעשה ניסיון השתלת לב על-ידי אותו המנתח, מוריס לוי. הניתוח לא עלה יפה, והצעיר המושתל מת כמה ימים אחרי הניתוח.

100 חולים "רגילים"

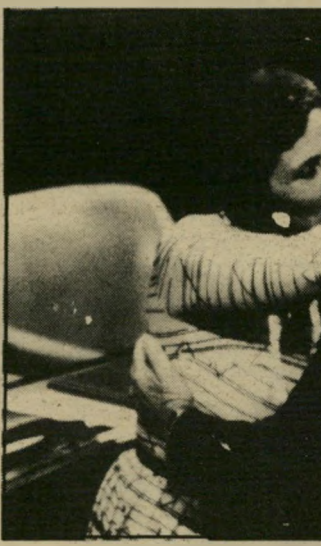
ביצוע השתלת-לב הרושים כמה תנאים: רמה רפואית גבוהה, ולא רק בשטח הכירורגי. כדי להשתיל לב צריכים להשתמש בכוחותיהם של צוותים רפואיים נרחבים, מיומנים — מרדמים, קרדיולוגים, פנימאים, ביוכימאים, אימונולוגים, מיקרר ביולוגים ועוד רבים אחרים. רוחשה טכנולוגיה ומיכשור מ פותח, וצוות טכנאים בעלי ידע היכול לספק את תקינות הפעלת המיכשור. כנקדם המאחסן עשרות ומאות ליטרים של דם. תורמים מתאימים להשתלת לב. מיספר מספיק של חולים פוטנ" ציאלים הזקוקים להשתלת לב, אשר מתוכם יהיה אפשר לבחור את החולה המתאים ללב המתאים. חייב להיות תקציב לאומי שיסי

לים ללא האמצעים הדרושים לניתוח חים רחופים אחרים. הבעיה העיקרית של מדינת ישראל היא מחסור בתורמים, ולא רק בגלל מגבלות הכפיה הרתית. בארצות הברית ובאירופה יש בנקאיברים, המי נוסס על אוכלוסיה של חצי מיליארד בני-אדם. מדינה קטנה ומבודדת כמו ישראל, בעלת אוכלוסיה של ארבעה מיליון אנשים, אינה מסוגלת לספק כ" מות סבירה של איברים להשתלה, במי יחוד כשמדובר בלב וככר).

במיקרה של דחיית הלב אחרי ההשי תלה, לא ניתן למצוא עוד איבר להח" לפת האיבר הדחוי. כך שכל אדם שי הולך להשתלת לב וככר בארץ, עומדת בפניו מראש הסכנה, שבמיקרה והאיר בר המושתל יירחה, לא יצליחו למצוא לו תחליף.

בעיה נוספת היא אבחנתית של אנשים הזקוקים כאמת להשתלת לב. עד כמה אנו מסוגלים, ב"שוק" המצומצם של נזקקים להשתלת-לב, לבחור באותם שאין להם ברירה והם אכן זקוקים להשתלת לב? האם ייתכן שהרופאים עלולים להיות מושפעים מרצונם להצטרף למועדון האקסלוסיבי של משתללי הלבבות, ולבחור באי נשים שהשתלת לב אינה הטיפול האי חרון והיחיד עבורם?

פרופ' מוריס לוי, באחד מראיונותיו, הגדיר את האינדיקציה להשתלת לב כד: להשתלת לב זקוקים חולים שלא נותרו להם יותר משלושה-ארבעה חוד" שייחיים. מושתל הלב של הדסה, תושב באר" שבוע עובדיה מצרי, לפי דיברי מישי פחתו, מחכה להשתלת לב מזה שנה וחצי.

שרה ארבליאלמוזלינו (עם שימעון פרס) אנך ונשיקות

תלות לב בעולם. הוא אמר, שבכל העולם משתלים 300 עד 500 לבי כת בשנה. כפי שידוע לי, בארצות הברית משי תילים 300-250 לכבות בשנה. יוצא אפוא, שלאוכלוסיה בת מיליון אני שים, "מגיעה" השתלה אחת בשנה. כלומר, לפי המציאות הבינלאומית, במדינת ישראל, אולי שלושה-ארבעה אנשים זקוקים להשתלת לב. איך ניתן לאבחן בלא לטעות ולבחור באותם (המשך בעמוד 41)

הוי כגישה שכזאת

(המשך מעמוד 37) לורא שווענונו יוכה במשפט הוגן, אם לא יניחו לי להיכנס לאולם, אאסוף מירע מחוז לאולם. זו אינה המשימה הראשונה שלי מטעם אמנסטי."

זה עתה נולד

אביגדור פלדמן ירדתי יותר. בחפץ-לב הוא נענה לכל דרישות העיתונאים, עונה על כל השאלות כסבלנות. לבית-המישש הוא מגיע כשבריו תיקיבד שחור, כאילו מתכוון לשבור שם כמה מיים, כרציפות.

בבוקר הוא נרגש. ממולל את אצבעותיו לפני כל תשובה, משתמש כמילים מלאות-דגש. "המישפט הזה הוא כמו עובר שזה עתה נולד," הוא אומר. חמש דקות לפני תחילת המישפט הוא ממחר אל המיזנון, לוגם בחופזה קפה שחור, ומבטיח לבעל המיזנון: "עוד תראה אותי הרבה," ויש בדבריו הבטחה נרגשת. מלאת-ציפיות.

בצהריים הוא רגוע יותר. דומה שאף שאלה אחת אינה מסוגלת להביך אותו או להכעיסו. כמה מהר התרגל לתפקיד הנכסף של כוכבית-קשורת בינלאומי:

קרן לאוב עדיין נכובה. לפני ארבעה חודשים הגיעה לארץ מניר יורק כאחת משמונת הכתבים של סוכנות א.י.פי. בארץ. בניר-יורק השאירה את בעלה, הצלם של סוכנות יו.פי.איי. רבות התלבטה אם לשבת לצידו של הבעל בניר-יורק ולבכות קאריירה אבודה, או לשבת בירושלים, בחיקה המבולבל של קאריירה מבטיחה, ולבכות בעל חזוק. לבסוף העדיפה את הקאריירה. הבוס שלי, גבר חביב בשנות ה-60 לחייו, אמר לי: לעולם לא אבין את הנישואין המוררניים! בכל זאת איחל לי הצלחה," היא אומרת. עכשיו היא כאן, עובדת כל יום, כמעט בלי ימי-מנוחה, נוסעת בכל הארץ. שמחה מצד הגשמת האישיות, עצובה מצד הגעגועים לבעל.

גיל כדור הארץ

זוקא אנרכיסטית מוצהרת וידועה מתנדבת לסייע לקרן לאוב, כתבת סולידית של סוכנות ידיעות מהוגנת, בעבודתה. אולינה מר, לבושה בכגדים שחורים, חברה ב" תאטרון-דמים אנרכיסטי באוניברסיטה העברית, מחזיקה בידה שלט מזור, ועליו רשומים כמה מיספרים ומילות תודה לוועדונו.

4,128,690,074. זה מספר התושבים על פני כדור-הארץ. 4,600,000,000 — זהו גילו של כדור הארץ. ואנחנו מודים לוועדונו על כל מה שהוא עשה למען הכדור הזה, היא מסבירה. לפתע מגיח צלם זרין, ומבקש לצלם את השלט. בחמת-זעם הוא צועק על קרן לאוב, דורש ממנה בתוקפנות כי תתרחק מהשלט. אולינה מר, כיאה לאנרכיסטית אמיתית, פורצת בצרחות רמות. גם לה יש זכויות במקום הזה! לא רק אתה עובד כאן תן לה לבצע את עבודתה" היא מביחה בצלם.